

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem

Opracowanie:
mgr Zuzanna Bąkowska

Poznań, grudzień 2017 r., styczeń, marzec, maj, czerwiec 2018 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania	3
2. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	6

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem	9
6. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań	11
6.1 Rzeźba terenu	11
6.2 Warunki geologiczno-gruntowe	11
6.3 Warunki wodne	12
6.4 Gleby	14
6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy	16
6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny	16

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu	19
7.1 Cel opracowania projektu planu	19
7.2 Ustalenia projektu planu	21
7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.	23
7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu	26
7.5 Istotne dla projektu planu zapisy zawarte w ustawach	27
7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu	28
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, w tym:	30
8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby	30
8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża	30
8.3 Oddziaływanie na warunki wodne	30
8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	31
8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny	32
8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	33
8.7 Oddziaływanie na ludzi	33
8.8 Oddziaływanie na krajobraz	33
8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne	34
8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	34
9. Rozwiązania alternatywne	34
10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko	34
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	35
12. Streszczenie	36

ZAŁĄCZNIKI

1. Projekt mpzp obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem	
---	--

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem. Plan ten został wywołany uchwałą Nr 320/XXXIII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 czerwca 2017 r.

Opracowanie obejmuje obszar o łącznej powierzchni ok. 60 ha w obrębach geodezyjnych:

- Dalewo (obszar o powierzchni ok. 40 ha),
- Niesłabin (obszar o powierzchni ok. 4 ha),
- Orkowo (obszar o powierzchni ok. 10ha),
- Psarskie (obszar o powierzchni ok. 6ha).

Na terenach opracowania i okolicy występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna (zabudowa niska z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), zieleń zagospodarowana w postaci przydomowych ogrodów, gospodarstwa rolne, zabudowa usługowa, lasy, grunty orne, łąki i pastwiska, wody stojące.

Zasadniczym celem opracowania jest:

- przeznaczenie części terenu pod zabudowę usługową (usługi gastronomiczno-hotelowe, stacja paliw, parking) na wniosek Rolniczej Spółdzielni produkcyjnej w Mórce – Dalewo,
- umożliwienie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na wniosek właścicieli nieruchomości (działki w obowiązującym planie z 2014 r. przeznaczone pod tereny lasów, w tym dolesień oraz tereny rolnicze) - Niesłabin,
- zmniejszenie ustalonej w obowiązującym planie miejscowym (plan z 2016 r.) minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego, a także umożliwienie budowy budynków bezpośrednio przy granicy z działkami sąsiednimi (na wniosek właściciela gospodarstwa rolnego) – Orkowo,
- zmniejszenie ustalonej w obowiązującym planie miejscowym (plan z 2010 r.) minimalnej powierzchni działki budowlanej (dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz umożliwienie lokalizacji w jednym kwartale budynków wolnostojących, bliźniaczych lub szeregowych (zgodnie z wnioskiem właściciela) – Psarskie.

W granicach opracowania znajdują się obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- dla obszaru położonego we wsi Niesłabin i Zbrudzewo,
- dla obszaru doliny rzeki Wary Śrem – Orkowo
- obszarów położonych w rejonie ul. Zachodniej we wsi Psarskie.

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 1405 ze zm.) na organie administracji

opracowującym m. in. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. planu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 799 ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim określić:

- przeznaczenia terenu oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Analizie i ocenie podlega projekt planu wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny do niniejszego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Przy czym – zwrócić należy uwagę na fakt, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* organ opracowujący projekt mpzp może – po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym odstąpić od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzana jest prognoza, jeśli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Art. 48 ust. 1a tej ustawy określa, iż odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu stanowiącego niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu miejscowego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 799 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1566),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161),
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich uwysokowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem, w gminie Śrem.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas klimatu województwa Wielkopolskiego, R. Farat (red.), IMGW w Poznaniu, 2004,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET–POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Ocena wstępna jakości powietrza w Wielkopolsce – Pierwszy etap dostosowania monitoringu do prawodawstwa Unii Europejskiej, D. Krysiak, M. Pyłuk, Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://www.fineprint.com>), 2002,
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruk, Poznań 2005,
- Parki krajobrazowe w Polsce, red. G. Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2002,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014, WIOŚ, Poznań, 2015,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, WIOŚ, Poznań, 2016,
- Rozwój rolnictwa i jego wpływ na gospodarkę przestrzenną Wielkopolski, A. Bobrowski, Prodruk, Poznań 2005.

Materiały kartograficzne

- mapa zasadnicza dla obszaru planu,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2005,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2004,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa glebowo-rolnicza dla gminy Śrem.

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr 320/XXXIII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem,
- Uchwała Nr 493/XLVI/2014 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania dla obszaru położonego we wsi Niesłabin i Zbrudzewo (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 4096),

- Uchwała Nr 431/XLVIII/10 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru doliny rzeki Wary Śrem – Orkowo (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 57, poz. 2990),
- Uchwała Nr 186/XIX/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 24 marca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w rejonie ul. Zachodniej we wsi Psarskie – część północna (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2016 r. poz. 2519),
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2013 r.,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2014 r.,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2015 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, Poznań, 2012,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M.P. Nr 101, poz. 1183),
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Raport o stanie środowiska w gminie Śrem 2000 - 2004, Urząd Miejski w Śremie, 2005,
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010, Warszawa 2002,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008),
- dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z dnia 4 lutego 2003 r. Nr 16, poz. 149).

Inne źródła:

- wizje terenowe (listopad 2017 r.),
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- gis.srem.pl,
- www.srem.pl,
- <http://www.unia.srem.com.pl/.gov.pl>
- baza.pgi.gov.pl
- www.poznan.pios.gov.pl,
- www.poznan.wios.gov.pl,
- www.wzdw.pl.

Powyższe materiały, w połączeniu z wizjami terenowymi, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono badania terenowe, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Prognoza została opracowana w zakresie, jaki umożliwił stan dostępnych informacji a także stopień szczegółowości zapisu planu.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem

Opracowanie obejmuje obszar o łącznej powierzchni ok. 60 ha położony we wsiach Dalewo (obszar o powierzchni ok. 40 ha), Niesłabin (obszar o powierzchni ok. 4 ha), Orkowo

(obszar o powierzchni ok. 10ha), Psarskie (obszar o powierzchni ok. 6ha), w gminie Śrem, powiat śremski w Wielkopolsce. Przedmiotowe obszary są obsługiwane komunikacyjnie przez drogi asfaltowe a także pośrednio przez drogi gruntowe do dróg asfaltowych.

Na terenach opracowania i okolicy występuje przede wszystkim dwukondygnacyjna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna (zabudowa niska z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), zieleń zagospodarowana w postaci przydomowych ogrodów, zabudowa zagrodowa, zabudowa usługowa, lasy, grunty orne, łąki i pastwiska, wody stojące.

Obszar w Dalewie położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, zlokalizowany jest natomiast w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego im. D. Chłapowskiego. Obszar w miejscowości Niesłabin położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012, a także częściowo w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Teren w Orkowie położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, częściowo w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Z kolei teren w Psarskiem położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w sąsiedztwie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (odległość ok. 100 m) i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 (odległość ok. 300 m).

Rogaliński Park Krajobrazowy chroni przede wszystkim Dolinę Środkowej Warty wraz ze starorzeczami. Park obejmuje ochroną rozległą dolinę rzeki Warty od Śremu aż do granic Wielkopolskiego Parku Narodowego. Ma na celu m.in. zachowanie:

- kompleksu zbiorowisk roślinnych związanych funkcjonalnie z doliną rzeki Warty;
- populacji rzadko występujących oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów występujących w dolinie Warty;
- zgrupowań okazałych dębów szypułkowych rosnących na obszarze doliny Warty;
- obecnego charakteru koryta Warty, a także charakterystycznych elementów geomorfologii doliny;
- urozmaiconego krajobrazu doliny Warty z unikatowymi panoramami widokowymi;
- elementów dziedzictwa kulturowego z ich otoczeniem.

Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego obejmuje tereny o charakterze rolniczym, z kształtowanym przez generała Chłapowskiego typowym układem pól poprzecinanych pasami zadrzewień. Ma na celu:

- zachowanie historycznej sieci zadrzewień śródpolnych o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, naukowo-dydaktycznych i kulturowych,
- zachowanie i popularyzacja zrównoważonego krajobrazu rolniczego,
- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Obszary Natura 2000 to spójna sieć ekologiczna, której celem jest zachowanie rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej.

Na terenie gminy, obszar Natura 2000 Ostoja Rogalińska zajmuje fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łęgowych (w tym zagrożonych w skali kraju łąków wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy

liczące ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie); 44 drzewa są martwe; występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

Z kolei Obszar Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty obejmuje obszar z licznymi starorzeczami i zastoiskami otoczonymi przez bagna i łąki. Ostoja w większości położona jest na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Prawie połowę powierzchni pokrywają lasy, głównie iglaste i mieszane. Ponad jedną trzecią ostoji zajmują siedliska rolnicze, mniej jest łąk i zarośli. Obszar jest słynny z grupy ponad tysiąca starych dębów. Na obszarze występuje 10 rodzajów cennych siedlisk, z czego największe pokrycie mają: łągi wierzbowo-topolowe i jesionowo-wiązowe, łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska alkaliczne..

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1 Rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego gmina Śrem rozciąga się w trzech regionach geograficznych:

- Pradolina Warszawsko-Berlińska (Kotlina Śremska),
- Pojezierze Wielkopolskie (Równina Wrzesińska),
- Pojezierze Leszczyńskie (Równina Kościańska, Pojezierze Krzywińskie, Wał Żerkowski).

Obszar opracowania charakteryzuje się krajobrazem wysoczyzn morenowych i krajobrazem nizinnym.

Część południowa i zachodnia należą do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, tworząc falistą wysoczyznę morenową. Wysokości sięgają tu 70 – 100 m n.p.m. Poprzecinana jest dolinami erozyjnymi i ozami śremskimi. Na terenie tym zlokalizowane są jeziora, m. in. największe w gminie jezioro rynnowe – Grzymysławskie. Występują tu gleby brunatne, bielcowe oraz czarne ziemie, wykształcone na glinach zwałowych i ilach.

Część zlokalizowana w dolinie Warty należy do Kotliny Śremskiej, gdzie wysokości sięgają 60 – 66 m n. p. m. Dolina ta poprzecinana jest starorzeczami oraz wałami wydmyowymi. Występują tu terasy, które są odzwierciedleniem dawnych poziomów wody pra Warty. Jest to część doliny Warty, która rozszerzając się, przechodzi w Poznański Przełom Warty. Z powodu nagromadzonych piasków i żwirów w Kotlinie Śremskiej wykształciły się słabe gleby bielcowe.

Część północna zlokalizowana jest na płaskiej wysoczyźnie morenowej (Równinie Wrzesińskiej), gdzie wysokości sięgają 80 – 90 m n. p. m. (za: Z. Szmidt 1994).

Obszar gminy został objęty czterokrotnym zlodowaceniem, jednakże decydujący wpływ miało zlodowacenie środkowopolskie. Na obszarze gminy Warta zmienia kierunek z równoleżnikowego na południkowy. Powodem tego jest krawędź wysoczyzny, na którą trafia Warta.

Rzeźba obszarów objętych projektem miejscowego planu nie jest zróżnicowana i nie stwarza większych ograniczeń w zagospodarowaniu.

6.2 Warunki geologiczno-gruntowe

Według mapy hydrograficznej na terenach opracowania oraz w sąsiedztwie występują:

- w Psarskiem i Dalewie oraz ich sąsiedztwie: grunty o przepuszczalności zróżnicowanej (grunty antropogeniczne), zmiennej (grunty organiczne) oraz średniej

(piaski i skały lite silnie uszczelnione),

- w Niesłabinie i Orkowie oraz w ich sąsiedztwie grunty o przepuszczalności zróżnicowanej (grunty antropogeniczne) i średniej (piaski i skały lite silnie uszczelnione).

Analizowane tereny zlokalizowane są na utworach czwartorzędowych, na:

- piaskach, żwirach głazach lodowcowych,
- glinie zwałowej,
- madach rzecznych,
- madach, mułkach, piaskach i żwirach rzecznych.

6.3 Warunki wodne

Obszar opracowania w całości należy do dorzecza Warty, do którego dochodzą liczne strumienie. Analizowane obszary znajdują się w zasięgu działu wodnego III rzędu (Niesłabin, Orkowo, Psarskie) i V rzędu (Dalewo).

Poziom zalegania wód podziemnych w Dalewie mieści się na głębokości 1-2 m.ppt, na głębokości 1 m p.p.t. w Niesłabinie i Orkowie oraz na głębokości 2 m p.p.t. w Psarskiem.

Ponadto w Psarskiem następuje przerzut wody czystej w kierunku północnym; w Dalewie i Psarskiem zlokalizowane są studnie o głębokości do zwierciadła wody odpowiednio 1,8 m i 1,6 m; w Niesłabinie i Orkowie w sąsiedztwie zlokalizowane są obszary zalewane wodami rzeczными w czasie wezbrań.

Ze względu na występujące grunty, omówione w rozdziale 6.2, przepuszczalność podłoża na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie jest zróżnicowana (grunty antropogeniczne), zmienna (grunty organiczne) oraz średnia (piaski i skały lite silnie uszczelnione).

W ramach przeprowadzonego w 2014 roku monitoringu operacyjnego wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych, na obszarze powiatu śremskiego wyznaczono jedną jednolitą część wód podziemnych (JCW Pd Nr 73), gdzie w otworze w Dąbrowie stwierdzono wody gruntowe II klasy – wody dobrej jakości, w otworze w Orkowie stwierdzono wody gruntowe III klasy – wody zadowalającej jakości, w otworze Śrem wody gruntowe IV klasy – wody niezadowalającej jakości, w otworach Mchy i Książ Wielkopolski wody wgłębne III klasy (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013).

W ramach monitoringu wód podziemnych pod kątem podatności wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, przeprowadzonego na ujęciu w Mórce stwierdzono utrzymujące się zanieczyszczenie azotanami (pow. 50mg/l) (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013).

Przeprowadzone w 2015 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykazały w ramach jesiennego opróbowania:

- wody podziemne klasy II w Orkowie,
- wody podziemne klasy IV w Śremie,
- wody podziemne klasy III w Dąbrowie,

(wody II klasy – wody dobrej jakości, III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast IV klasy – wody niezadowalającej jakości).

Przeprowadzone w 2016 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykazały końcową klasę jakości:

- wody podziemne klasy II w Orkowie,
- wody podziemne klasy IV w Dąbrowie,
- wody podziemne klasy IV w Śremie.

Na terenie powiatu śremskiego wyznaczono Jednolite Części Wód płynących: Kanał Mosiński (od źródeł do Kani), Racocki Rów, Kanał Graniczny, Pyszaca, Młynisko. Dopływ z Lucin, Kanał Szymanowo - Grzybno, Kanał Książ, Warta – od Moskawy do Pyszacej i od Pyszacej do Kopli. Dodatkowo wyznaczono cztery jednolite części wód stojących - jeziora: Grzymisławskie, Dolsko Wielkie, Mórka, Ostrowieczno.

Na terenie gminy Śrem wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych RZEKI:

- Dopływ z Gaj. Czmoń (Kod PLRW600017185572, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Dopływ z Lucin (Kod PLRW600017185556, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Głuszynka (Kod PLRW6000251857489, typ: cieki łączące jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Graniczny (Kod PLRW600017185532, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i niezagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Książ (Kod PLRW600017185529, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Szymanowo – Grzybno (Kod PLRW600017185589, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Młynisko (Kod PLRW600017185552, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Olszynka (Kod PLRW600017185694, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Pyszaca (Kod PLRW600017185549, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o umiarkowanej ocenie stanu i niezagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Racocki Rów (PLRW60002518567299, typ: cieki łączące jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Warta – od Moskawy do Pyszacej (Kod PLRW600021185539, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);

- Warta – od Pyszącej do Kopli. (Kod PLRW60002118573, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o zły ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);

Dodatkowo w gminie wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych JEZIORA : Mórka, Ostrowieczno, Grzymisławskie.

Zgodnie z nowym podziałem JCWPd (wprowadzonym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) grunty w Dalewie zlokalizowane są w JCWPd nr 70, grunty w Niesłabinie i Orkowie w JCWPd nr 60, natomiast w Psarskiem – JCWPd nr 61. Określono, iż wody w ww. JCWPd są o stanie chemicznym i ilościowym dobrym i stanie ogólnym dobrym.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki teren objęty projektem w Orkowie znajduje się: w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Ponadto tereny w Niesłabinie i Orkowie położone są w granicach głównego zbiornika wód podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin (Koło – Odra)

6.4 Gleby

Na terenie opracowania w Dalewie oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby:
 - a) gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach gliniastych lekkich zalegających płytko (do 50 cm) i średnio głęboko (500-100 cm) na piaskach luźnych,
 - b) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych,
 - c) gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko na glinach lekkich zalegających głęboko (100-150 cm) na żwirach piaszczystych;
2. kompleks żytnio-lubinowy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych;
3. kompleks zbożowo-pastewny słaby, gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych;
4. użytki zielone słabe i bardzo słabe, torfy niskie;
5. użytki zielone słabe i bardzo słabe, gleby murszowo-mineralne i murszowate na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
6. użytki zielone średnie, torfy niskie.

Na terenie opracowania w Niesłabinie oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytnio-lubinowy, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych;
2. kompleks pszenno-żytni bardzo dobry, gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych mocno pylastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych;
3. użytki zielone słabe i bardzo słabe, mady na glebach pyłowych mocnych zalegających płytko na piaskach luźnych;
4. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby brunatne wyługowane i

- brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na piaskach luźnych;
5. kompleks zbożowo-pastewny mocny, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach gliniastych lekkich zalegających na glinach lekkich na piaskach luźnych;
 6. użytki zielone słabe i bardzo słabe, mady na:
 - a) glebach pyłowych mocnych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych (gleba podlega zalewom rzeczny),
 - b) piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych (gleba podlega zalewom rzeczny);
 7. lasy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych;
 8. gleby rolniczo nieprzydatne (nadające się pod zalesienie);
 9. tereny zabudowane.

Na terenie opracowania w Orkowie oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby bielcowe właściwe i pseudobielcowe na piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na piaskach luźnych;
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych;
3. kompleks żytnio-łubinowy, mady na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
4. kompleks żytnio-łubinowy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
5. lasy, mady na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
6. użytki zielone słabe i bardzo słabe, mady na glebach pyłowych lekkich i średnich zalegających płytko na piaskach luźnych (gleba podlega zalewom rzeczny);
7. tereny zabudowane.

Na terenie opracowania w Psarskiem oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach lekkich;
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich zalegających średnio głęboko na glinach lekkich;
3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na:
 - a) piaskach słabo gliniastych;
 - b) piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko i głęboko na glinach lekkich;
4. lasy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach luźnych;
5. tereny zabudowane.

6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar opracowania i jego sąsiedztwo cechuje się uproszczonym krajobrazem, przekształconym przez działalność człowieka, zarówno poprzez wprowadzenie zabudowy, jak i działalność rolniczą. Występują rośliny uprawne, towarzyszące im zbiorowiska chwastów zbożowych, a także roślinność przydroży i miedz śródpolnych. W zakresie flory na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie można wyróżnić pola uprawne, łąki, sady, zieleń urządzonej terenów zabudowanych, kompleksy leśne oraz roślinność towarzysząca ciekom wodnym.

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla obszarów nizinnych kraju, przy czym ze względu na naturalne kompleksy leśne i poblize rzeki i jezior, zwierzęta tam występujące mogą pojawiać się również na obszarze objętym opracowaniem. Wśród ssaków są to: sarny, zające, wiewiórki, lisy,

Na obszarach, w których sąsiedztwie znajdują się wody powierzchniowe, występuje roślinność charakterystyczna dla obszarów podmokłych (trzciny, trawy).

W trakcie przeprowadzonych inwentaryzacji nie stwierdzono występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (t.j. Dz.U. Z 2016 r., poz. 2134 ze zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Z 2014 r., poz. 1409), a także gatunki z tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Przy czym, mając na uwadze czas, w którym inwentaryzacje zostały przeprowadzone, nie wyklucza się występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną i wymienionych w ww. dokumentach.

6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego położony jest w dzielnicy środkowej. Zaliczana ona jest do najcieplejszych w obrębie kraju. Jest to jeden z najsuchszych regionów Polski; średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, a w miesiącu najwyższych opadów w ciągu roku (lipcu) wynosi poniżej 80 mm. W latach ciepłych zdarza się średni roczny opad w wysokości 450 – 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8°C. Miesiącem najchłodniejszym to styczeń, gdy średnia temperatura wynosi około -2°C, w miesiącu najcieplejszym (lipcu) średnia temperatura sięga 18°C. Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Na obszarze pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

Klimat Śremu kształtowany jest masami powietrza polarnomorskiego znad oceanu Atlantyckiego. Występuje również powietrze polarno-kontynentalne (znad środkowej Rosji), powietrze z północy, a także zwrotnikowe. Czynniki te powodują, że klimat gminy jest łagodny. Dominujące wiatry na omawianym obszarze pochodzą z kierunków południowo-zachodniego oraz zachodniego, a średnia ich prędkość wynosi 3 m/s. Latem powoduje to zwiększenie zachmurzenia, spadek temperatury i wzrost wilgotności powietrza. Zimą, wspomniane powyżej masy powietrza powodują ocieplenie, które prowadzi do gwałtownych odwilży (za: Raport o stanie środowiska w gminie Śrem).

Na terenach, gdzie rzeźba terenu nie charakteryzuje się dużym urozmaicheniem, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów płaskich i słabo zainwestowanych. Odznacza się on brakiem emisji ciepła antropogenicznego i słabą szorstkością terenu, co wpływa na brak możliwości osłabienia siły wiatru. Na obszarach o bardziej urozmaiconej rzeźbie, w obniżeniach terenu, zaobserwować można osłabienie siły wiatru i zaleganie powietrza zanieczyszczonego.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” z marca 2008 r. badania stanu czystości powietrza na obszarze gminy Śrem prowadzono w latach 1997 – 2003 przez PPIS na obszarze miejskim przy ul. Wiejskiej oraz przez IMGW i WIOŚ w Grzymosławiu na obszarze pozamiejskim. W pierwszym punkcie nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego, a w roku 2004 odnotowano nieznaczny spadek poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki (27,5% wartości dopuszczalnego stężenia średniorocznego), natomiast zanieczyszczenie pyłem zawieszonym utrzymało się na takim samym poziomie, jak w roku 2002 (poniżej dopuszczalnego stężenia średniorocznego). Z kolei w punkcie drugim, badania określające poziom zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu oraz dwutlenkiem siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych tych zanieczyszczeń. Jednocześnie wartości stężeń dwutlenku siarki nie zmieniają się znacząco (około 25% dopuszczalnego stężenia średniorocznego – ze względu na ochronę roślin), gdy stężenia dwutlenku azotu nieznacznie wzrastają.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza gmina Śrem należąca do powiatu śremskiego położona jest w zasięgu strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartego w tym pyłe ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. „Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2012” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2013 roku wykazała, iż w strefie wielkopolskiej, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀), benzenu, tlenku węgla, pyłu PM_{2,5} wszystkie strefy zaliczono do klasy A, gdzie A to klasa, gdzie stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych. Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM₁₀, arsenu, kadmu, niklu, benze(o)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀, ozonu zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy).

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2013” opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2014 roku wg klas wynikowych klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, pyłu PM_{2,5}, klasy C dla poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego), poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym

w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2014” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2015 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, pyłu PM_{2,5}, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2), klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2015” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2016 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2), klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

„Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2016” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2017 roku wykazała, iż strefę wielkopolską, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, zaliczyć można do klasy A, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀), arsenu, kadmu, niklu, benzenu, tlenku węgla, do klasy C ze względu na poziom docelowy ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego). Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, benzo(a)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀, zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe).

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 (poziom stężenie zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego).

Lokalnymi źródłami hałasu mogą być drogi o dużym natężeniu ruchu i linie kolejowe. Odległości do jakich mogą dochodzić uciążliwości są znaczące.

W czerwcu 2007 r. zostały przeprowadzone badania w celu rozpoznania terenów szczególnego zagrożenia hałasem. Badania te przeprowadzono w 3 punktach pomiarowych w porze dziennej (od 6 do 22 godz.) przy przeciętnym ruchu samochodowym, tj. w dni

powszednie:

- 1 punkt przy drodze nr 432 (stanowisko 1 - na linii zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Chłapowskiego - wjazd z kierunku Leszna),
- 2 punkty przy drodze nr 434 (stanowisko 2 na ul. Powstańców Włkp. - rejon ul. Modrzewskiego - wjazd z kierunku Gostynia i Rawicza oraz stanowisko 3 na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej - wyjazd w kierunku Kórnik i Wrześni).

Wykonane pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na stanowisku 3. Na stanowisku 1 równoważny poziom dźwięku był niewiele różniący się od wartości granicznej: 60,52 dB. Natomiast przekroczenia stwierdzono na stanowisku 2 – 63,8 dB (A). W tym punkcie poziom hałasu był najbardziej wyrównany i wysoki: przekroczenia poziomu 60 dB stwierdzono w ciągu wszystkich godzin prowadzenia pomiarów, z maksymalnym godzinowym poziomem dźwięku wynoszącym 65,5 dB (A) (za: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem).

W 2010 r. na terenie gminy Śrem Inspekcja Ochrony Środowiska przeprowadziła badania z zakresu monitoringu hałasu komunikacyjnego w mieście Śrem przy ul. Kilińskiego. Poziom hałasu w nocy zostały przekroczone wyniósł 53,7 dB, gdzie poziom dopuszczalny to 50 dB, natomiast poziom w porze dnia norm nie przekroczył - wyniósł 59,1 dB (poziom dopuszczalny 60dB) (za: Program Ochrony Środowiska dla gminy Śrem na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020).

W roku 2012 dla powiatu śremskiego wykonano mapy akustyczne, dla dróg wojewódzkich 310 (Śrem, ul. Gen. Sikorskiego, Al. Solidarności), 432 (Śrem, ul. Kilińskiego, ul. Grunwaldzka – Staszica – Gostyńska, 434 – obwodnica Zbrudzewa). Z powodu zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku opracowane mapy akustyczne wymagają aktualizacji (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...).

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

7.1. Cel opracowania projektu planu

Jednym z celów sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, w tym dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Zasadniczym celem opracowania niniejszego planu miejscowego:

- w Dalewie przeznaczenie części terenu pod zabudowę usługową - usługi gastronomiczno-hotelowe, stacja paliw, parking (na wniosek Rolniczej Spółdzielni produkcyjnej w Mórce)
- w Niesłabinie umożliwienie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - działki w obowiązującym planie (plan z 2014 r.) przeznaczone pod tereny lasów, w tym dolesień oraz tereny rolnicze (na wniosek właścicieli nieruchomości),
- w Orkowie zmniejszenie ustalonej w obowiązującym planie miejscowym (plan z 2016 r.) minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego, a także umożliwienie budowy budynków bezpośrednio przy granicy z działkami sąsiednimi (na wniosek właściciela gospodarstwa rolnego),

- w Psarskiem zmniejszenie ustalonej w obowiązującym planie miejscowym (plan z 2010 r.) minimalnej powierzchni działki budowlanej (dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz umożliwienie lokalizacji w jednym kwartale budynków wolnostojących, bliźniaczych lub szeregowych (zgodnie z wnioskiem właściciela).

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem analizowane obszary znajdują się na terenach:

- w Dalewie: część terenu o symbolu R2_U2 (teren zabudowy usługowej, gdzie ustala się teren parkingu dla samochodów ciężarowych i osobowych, możliwość lokalizacji stacji paliw, możliwość lokalizacji usług gastronomiczno-hotelowych), częściowo obszar pod tereny dolesień,
- w Niesłabinie: częściowo teren o symbolu F2_RZ2 (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej), częściowo teren o symbolu F2_R (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obszarze zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności”),
- w Orkowie: teren o symbolu F3_R (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności)
- w Psarskiem: teren o symbolu E2_R (tereny wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności).

Dlatego też projekt planu ustala przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę usługową, zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny rolnicze, teren lasu, teren lasów i dolesień, drogi wewnętrzne i publiczne.

Głównym celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem jest stworzenie całościowego rozwiązania urbanistycznego w połączeniu z sąsiedztwem oraz opracowanie sposobów zagospodarowania terenów o określonych walorach krajobrazowych, wraz z elementami infrastruktury technicznej oraz określenie dla niego szczegółowych i optymalnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i ochronnych. Jednocześnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostosuje sposób zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych, zapewniającego trwałość procesów i odnawialność zasobów przyrodniczych.

7.2 Ustalenia projektu planu

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie:

1. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 1-8MN,
2. teren zabudowy usługowej U,
3. tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych 1-4RM,
4. tereny rolnicze 1-2R,
5. teren lasu ZL,
6. teren lasów i dolesień ZL/RL
7. tereny dróg wewnętrznych 1-6KDW,
8. tereny dróg publicznych dojazdowych 1-5KDD.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowym terenie, określone w rozdziale 5 i 6 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu planu miejscowego należy stworzenie optymalnego rozwiązania funkcjonalno-przestrzennego. Ze względu na uwarunkowania fizjograficzne oraz przyrodniczą jakość analizowanego obszaru predestynowanym przeznaczeniem terenu jest funkcja dostosowana do istniejącej aktualnie i funkcji istniejącej w bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad kształtowania krajobrazu oraz wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych w projekcie planu wprowadzono m.in. ustalenie o określonej kolorystyce elewacji budynków (kolory podstawowe: odcienie bieli i szarości, odcienie kolorów naturalnych drewna i ceramiki, przy czym dopuszcza się stosowanie wyłącznie jednego koloru podstawowego dla wszystkich elewacji budynku; kolory uzupełniające: dowolne, przy czym dopuszcza się stosowanie nie więcej niż 2 kolorów uzupełniających na elewacjach budynku).

W zapisach tych dopuszczono m.in:

- lokalizację obiektów małej architektury,
- lokalizację tablic informacyjnych rozumianych jako elementy systemu informacji gminnej, turystycznej, przyrodniczej, tablicę z nazwą ulicy, numerem posesji, z oznaczeniem przyłączy urządzeń technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi i systemem oznaczeń przyjętym w gminie,
- lokalizację lokalu użytkowego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, zgodnie z przepisami odrębnymi, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi,
- jednego szyldu dla każdego lokalu użytkowego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym o powierzchni nie większej niż 1,5 m²;
- jednego szyldu dla każdej działalności gospodarczej prowadzonej na terenie U o powierzchni nie większej niż 10 m² i wysokości do 8,0 m;
- wyłącznie ogrodzeń ażurowych rozumianych jako ogrodzenia, w których udział powierzchni pełnej wynosi nie więcej niż 50 %, z materiałów: ceramicznych, metalowych i drewnianych, o wysokości do 1,5 m,
- przebudowę oraz rozbudowę, istniejących w chwili uchwalenia niniejszego planu, budynków i obiektów, zachowanie ich funkcji, lokalizacji względem linii zabudowy, wysokości oraz geometrii dachów, lub zmianę, zgodnie z ustaleniami niniejszego planu;
- wydzielanie działek o dowolnej powierzchni, związanych z urządzeniami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej lub przeznaczonych na poszerzenie nieruchomości sąsiednich.

Zakazano natomiast stosowania ogrodzeń z przęsłami z prefabrykowanych elementów betonowych.

W projekcie planu znalazł się także zapisy niezbędne dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W planie ustalono:

- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach: 1-8MN, jak dla zabudowy zagrodowej na terenach: 1-4RM),
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych.

Zapisy projektu planu odnoszą się w sposób szczegółowy do prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na analizowanym terenie, co zostanie szerzej omówione w rozdziale 8.3 niniejszej prognozy.

Ponadto w projekcie planu znajdują się zapisy określające szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów dla zabudowy, m. in. minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego. W zapisach tych określono wysokość zabudowy, powierzchnię oraz intensywność zabudowy. Dla projektowanej zabudowy zapisana jest minimalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych, co pozwolić powinno na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenie, na którym dopuszczono zabudowę. Respektowanie takiego zapisu będzie jednym z warunków zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych.

Drogi w granicach planu tworzą układ komunikacyjny połączony z drogami znajdującymi się poza jego obszarem. Proponowana funkcja nie powinna wpływać znacząco na istniejące warunki akustyczne oraz prowadzić do przekroczeń akustycznych standardów jakości środowiska, jak również nie powinna powodować pogorszenia stanu jakości powietrza zarówno terenów objętych planem jak i terenów sąsiednich, jednakże spowoduje np. wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

Natomiast w zakresie infrastruktury technicznej ustalono możliwość utrzymania istniejących urządzeń infrastruktury technicznej z dopuszczeniem: rozbudowy, przebudowy i rozbioru, zaopatrzenie w wodę, gaz, energię elektryczną i ciepłą – z urządzeń infrastruktury technicznej, przy czym, do czasu realizacji sieci wodociągowej, dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z własnych ujęć; powiązanie z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dodatkowo w projekcie planu dopuszczono skablowanie linii elektroenergetycznych.

Jednocześnie w planie w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy ustalono:

- uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej;
- nakaz zgłoszenia, do właściwych organów wojskowych, wszelkich obiektów budowlanych o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t..

W planie dla całego analizowanego obszaru, wprowadzono bardzo ważny zapis: w

zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych ustalono uwzględnienie warunków i ograniczeń, wynikających z lokalizacji terenów wskazanych na rysunku planu, w granicach:

- Obszaru Natura 2000 – obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Rogalińska Dolina Warty, PLH300012;
- Obszaru Natura 2000 – obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska, PLH300017;
- Rogalińskiego Paru Krajobrazowego;
- głównego zbiornika wód podziemnych nr 150 w obrębie utworów czwartorzędowych Pradolina Warszawa – Berlin (Koło – Odra).

Natomiast w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej dopuszczono zgodną z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków, działalność inwestycyjną w obrębie wskazanych na rysunku planu miejscowego stref ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych i obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Po analizie dokumentów pozytywnie należy ocenić zapisy uściślające warunki ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. określa, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

- w Dalewie: część terenu o symbolu R2_U2 (teren zabudowy usługowej, gdzie ustala się teren parkingu dla samochodów ciężarowych i osobowych, możliwość lokalizacji stacji paliw, możliwość lokalizacji usług gastronomiczno-hotelowych), częściowo obszar pod tereny doleśień,
- w Niesłabinie: częściowo teren o symbolu F2_RZ2 (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej poza obszarem zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej), częściowo teren o symbolu F2_R (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obszarze zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności”),
- w Orkowie: teren o symbolu F3_R (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności)

- w Psarskiem: teren o symbolu E2_R (teren wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, siedliskowej, zabudowy zagrodowej – nieuciążliwej produkcji rolnej i hodowlanej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, w tym drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m², szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności).

Dlatego też projekt planu ustala przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę usługową, zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, tereny rolnicze, teren lasu, teren lasów i dolesień, drogi wewnętrzne i publiczne.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz Krajowy plany gospodarki odpadami, a także zgodny z nim Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego. Zapisy analizowanego projektu planu nie naruszają ustaleń powyższych dokumentów. Również zapisy w zakresie ochrony środowiska, poprzez dostosowanie do obowiązującego prawa nie są sprzeczne z Programem ochrony środowiska dla Gminy Śrem.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
2. dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
3. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
4. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
5. dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22.12.2000),
6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
7. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
8. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r.

przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),

9. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Art. 17 konwencji o Różnorodności Biologicznej Sporządzona w Rio de Janeiro każda ze stron ratyfikujących konwencję: „wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej, w celu uniknięcia lub zmniejszenia takich skutków, oraz tam, gdzie to jest właściwe, pozwala na udział społeczności w tych procedurach”.

Art. 11. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej określa: „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Z kolei art. 191 w/w traktatu, określa cele polityki Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska naturalnego:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
- ochrona zdrowia ludzkiego,
- ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Ustalenia zawarte w ww. dokumentach mają zastosowanie przy sporządzaniu dokumentów strategicznych na szczeblach niższych (krajowych, regionalnych i lokalnych).

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania miejscowego planu, która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Ponadto powyższe cele uwzględniono w projekcie planu poprzez wprowadzenie zapisów dla projektowanej funkcji, mających na celu ograniczenie do minimum kolidowanie z walorami przyrodniczymi.

Art. 74 Konstytucji RP nakłada obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Z kolei art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Zgodnie z tym podczas opracowywania dokumentów strategicznych konieczne jest branie pod uwagę

wymagań dotyczących ochrony środowiska i kryteria zrównoważonego rozwoju. Opracowując analizowany wzięto powyższe pod uwagę.

Plan odnosi się do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu m. in. poprzez wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach przeznaczonych do zainwestowania, co ma wpływ na otaczające środowisko, jak również poprzez zapis o odprowadzaniu ścieków bytowych i przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Jednocześnie niniejsza prognoza odnosi się do prowadzonego monitoringu w zakresie zanieczyszczeń powietrza oraz uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Wszystkie ww. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym w analizowanym projekcie planu zostały uwzględnione m. in. poprzez wprowadzenie zapisów dot.:

- jakości powietrza (m. in. poprzez zapis o zaopatrzeniu w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych),
- hałasu (zapis o kształtowaniu komfortu akustycznego w środowisku poprzez zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – dla terenów MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów RM jak dla zabudowy zagrodowej),
- zrationalizowania użytkowania wody i poprawy jej jakości (zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej – przy czym do czasu jej realizacji dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z ujęć własnych, odprowadzenie ścieków bytowych i przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi),
- bioróżnorodności (zapis o udziale powierzchni biologicznie czynnych).

Opracowywany projekt planu miejscowego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te jak zostało to wyżej wspomniane są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

7.4 Skutki braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak udziału człowieka i nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego jak i krajobrazu. Może to być spowodowane m. in. powiększeniem spontanicznych zbiorowisk roślinności ruderalnej (które w przyszłości stać się mogą miejscem „dzikich” wysypisk odpadów, przez co niekorzystnie wpływającej na walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu), niedostatecznym zaopatrzeniem terenu w elementy infrastruktury technicznej.

Brak planu miejscowego utrudnia określenie: zasad kształtowania polityki przestrzennej, przeznaczenia terenów, zasad zagospodarowania i zabudowy. Powyższe uniemożliwia kształtowanie ładu przestrzennego zgodnie z określoną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem polityką przestrzenną i ochroną środowiska. W sytuacji braku miejscowego planu, zagospodarowanie i zabudowa następuje w oparciu o decyzje administracyjne - warunki zabudowy, pozwolenia na budowę; powyższe decyzje nie muszą być zgodne ze Studium..., co powodować może chaos przestrzenny i niewystarczającą ochronę

środowiska. Skutkiem braku planu może być m. in. zbyt intensywna zabudowa, niewielka powierzchnia biologicznie czynna, wprowadzenie nieodpowiedniej funkcji, dopuszczenie działalności emitującej hałas, zanieczyszczenia.

Pozytywnym aspektem pozostawienia obszaru opracowania przy obecnym zagospodarowaniu byłoby m.in.: utrzymanie istniejącej powierzchni biologicznie czynnej, utrzymanie obecnego ukształtowania terenu, brak ingerencji w warunki gruntowo-wodne (ze względu na fakt, iż powiększanie powierzchni zabudowy i zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej może zmniejszyć zdolności infiltracyjne gruntów, jak również spowodować może nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z analizowanego obszaru).

7.5 Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m. in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, a analizowany projekt planu, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w projekcie planu ustala się m. in. odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości.

W zakresie usług ustalono w projekcie planu lokalizację lokalu użytkowego w budynku mieszkalnym jednorodziennym, zgodnie z przepisami odrębnymi, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, możliwość lokalizacji obiektów budowlanych związanych ze sprzedażą paliw oraz z obsługą samochodów budynków usługowych o funkcji gastronomicznej oraz budynków zamieszkania zbiorowego, takich jak: hotel, pensjonat. W projekcie planu usługi nieuciążliwe zdefiniowano jako działalność usługową, która w miejscu lokalizacji nie powoduje przekroczenia norm i standardów określonych w przepisach odrębnych.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- 2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
- 3) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- 4) ustaleń w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref

ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z art. 114. ust. 1. ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się, które z nich należą do terenów przeznaczonych (art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy):

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo-usługowe,

i dla których przepisami odrębnymi¹ ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. W projekcie zapisano kształtowanie komfortu akustycznego w środowisku poprzez nieprzekraczanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku tj.: dla terenów MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla terenów RM jak dla zabudowy zagrodowej

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, do których należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Obszar opracowania położony jest poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, poza obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty.

Ustalenia analizowanego projektu planu nie powinny mieć negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące na sąsiednich obszarach, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki na jakich ma odbywać się nowe zagospodarowanie terenu.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo geologiczne i górnicze*, *Prawo łowieckie* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska terenu opracowania, które dotyczyć mogą również pozostałych terenów w gminie Śrem, wymienić należy m. in.:

- nielegalne wysypiska śmieci, składowiska gruzu,

¹ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),

- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleb, spowodowane rolniczym użytkowaniem terenów (używanie wszelkiego rodzaju nawozów sztucznych podczas prowadzenia upraw rolniczych oraz korzystanie ze środków ochrony roślin),
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych innego pochodzenia (m. in. nielegalne wysypiska śmieci, źle użytkowane szamba),
- ścieki, powstałe przy produkcji zwierzęcej,
- produkcja rolnicza, ograniczająca naturalną bioróżnorodność,
- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przekształcenia ziemi, związane z budową dróg i domów,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji chemicznej),
- hałas i wibracje spowodowane ruchem komunikacyjnym (stanowiące również potencjalne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców),
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

W punkcie 7.5 omówiono zagrożenia z zakresu ochrony środowiska oraz warunków korzystania z jego zasobów określone w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z nim warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić m. in. poprzez: ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni, uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej, zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych, uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Przedmiotowy projekt w odniesieniu do zakresu a także problemów, które reguluje, spełnia te warunki – m.in umożliwia zaspokojenie potrzeb mieszkańców mając na uwadze zachowanie i ochronę zasobów środowiska przyrodniczego. Jednocześnie uwzględnia istniejącą w sąsiedztwie zabudowę i jej charakter.

Dodatkowo art. 114 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, nakazuje przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych terenów, dla których określone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku (określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku). Projekt planu określił nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku”: jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach: 1-8MN, jak dla zabudowy zagrodowej na terenach: 1-4RM.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska należy wymienić zagrożenie powodziowe. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wskazał na mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego, iż teren objęty projektem w obrębie Orkowo znajduje się w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania przekształceniom mogą ulec tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem, i pod drogami – związane to jest z ich utwardzeniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiązą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu są ustalenia określające:

- maksymalne powierzchnie zabudowy: 25% powierzchni działki budowlanej na terenach 1-6MN, 30% powierzchni działki budowlanej na terenach 7-8MN dla działek z budynkami wolnostojącymi i na terenie U, 35% powierzchni działki budowlanej na terenach 7-8MN dla działek z budynkami w zabudowie bliźniaczej, 60% na terenach RM,
- wskaźniki intensywności zabudowy (dla terenów 1-6MN od 0,0 do 0,5, dla terenów 7-8 MN z zabudową wolnostojącą od 0,00 do 0,9, dla terenów 7-8 MN z zabudową bliźniaczą 0,00 do 1,05, dla terenu U 0,00 do 0,4, dla terenów RM 0,0 do 0,7).

Wskaźniki te powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. W miejscach lokalizacji elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz wprowadzenia zabudowy nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych.

Wskazane jest, podczas wprowadzaniu nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych).

8.3 Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem, określają zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym istniejących warunków wodnych.

Zapisano w nim m. in.:

- lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- lokalizację budynków usługowych,
- na terenie U możliwość lokalizacji obiektów budowlanych związanych ze sprzedażą paliw oraz z obsługą samochodów; budynków usługowych o funkcji gastronomicznej, budynków zamieszkania zbiorowego (hotel, pensjonat).

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej określono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzanie ścieków bytowych i zgodnie z przepisami odrębnymi.

Powiększanie obszarów zabudowanych, a co za tym idzie – pomniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, zmniejsza zdolności infiltracyjne gruntów, powoduje również nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z obszarów. Grozić może to zmianą poziomu wód gruntowych, przesuszaniem gruntu. Szczególnej uwagi wymaga obszar w Dalewie, na którym projektowana funkcja usługowa umożliwi lokalizowanie obiektów budowlanych związanych ze sprzedażą paliw (w tym np. podziemne obiekty budowlane).

Jednakże zapisy dotyczące warunków wodnych i ich ścisłe przestrzeganie pozwolą ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami.

8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Obszar w Dalewie położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, zlokalizowany jest natomiast w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego im. D. Chłapowskiego. Obszar w miejscowości Niesłabin położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012, a także częściowo w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Teren w Orkowie położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, częściowo w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Z kolei teren w Psarskiem położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w sąsiedztwie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (odległość ok. 100 m) i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 (odległość ok. 300 m).

Do najważniejszych zapisów dotyczących ochrony środowiska należy ustalenie udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na całym terenie.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszaru analizowanego poprzez zwiększenie udziału zabudowy. Niemniej jednak wprowadzana zabudowa ma uwzględniać uwarunkowania środowiskowe obszaru i nie powinna pogarszać walorów przyrodniczych i krajobrazowych danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze. Ponadto obecność ludzi może wpłynąć pozytywnie na świat zwierzęcy poprzez dbałość o zwierzęta, szczególnie w okresie zimowym.

Najprawdopodobniej w trakcie realizacji ustaleń planu dojdzie do zmian gatunków roślin występujących na terenach niezagospodarowanych.

Jednocześnie realizacja ustaleń projektu planu spowoduje częściowe zaprzestanie upraw rolnych, a wprowadzenie nowych terenów zabudowanych, ich uszczelnienie, budowa dróg i infrastruktury spowoduje (przynajmniej częściową) eliminację istniejącej dotychczas roślinności.

W trakcie przeprowadzonych inwentaryzacji nie stwierdzono występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (t.j. Dz.U. Z 2016 r., poz. 2134 ze zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w

sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Z 2014 r., poz. 1409), a także gatunki z tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Przy czym, mając na uwadze czas, w którym inwentaryzacje zostały przeprowadzone, nie wyklucza się występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną i wymienionych w ww. dokumentach. W obowiązujących przepisach prawa istnieją zapisy dotyczące zakazów w odniesieniu do roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną prawną, np. zakaz niszczenia siedlisk i ostoi chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt zrywania i uszkodzania chronionych gatunków roślin, zabijania i okaleczania chronionych gatunków zwierząt, niszczenia ich gniazd, płoszenia i niepokojenia chronionych gatunków zwierząt. Art. 75 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska określa, iż w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac.

Wszystkie powyższe zapisy oraz przepisy odrębne dążą do zminimalizowania i zniwelowania ingerencji człowieka w naturalny charakter analizowanego terenu.

Charakter obszaru, którego dokument dotyczy, oraz jego sąsiedztwa pozwala stwierdzić, że ustalenia analizowanego dokumentu, ze względu na zaproponowane zagospodarowanie, mogą oddziaływać na potencjalnie występujące na analizowanym obszarze gatunki roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową (wymienione w ww. dokumentach).

8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane funkcje, nie powinna wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery. Jednakże zaproponowana funkcja, spowoduje nieznaczny wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

W zapisach projektu planu nakazano zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych. Uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m. in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych).

Ponadto w projekcie planu znalazły się zapisy z zakresu kształtowania komfortu akustycznego w środowisku ustalające nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach podlegających ochronie akustycznej, tj.: jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach: MN,, jak dla zabudowy zagrodowej na terenach RM.

Realizacja projektowanej zabudowy, zgodnej z projektem planu, oraz wprowadzone przeznaczenie terenu na obszarze opracowania, nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny. Wskazać należy, iż plan miejscowy, na podstawie którego nastąpi zagospodarowanie terenu, ma na celu uściślenie w zakresie ochrony przyrody warunków, na jakich to zagospodarowanie ma się odbywać. Zagospodarowanie terenu w oparciu o decyzje administracyjne (warunki zabudowy, pozwolenia na budowę), które może mieć miejsce na terenach nie objętych planem miejscowym, powodować może chaos przestrzenny i niewystarczającą ochronę środowiska przyrodniczego.

Część zapisów wprowadzonych w projekcie planu wpłynąć może na klimat pośrednio. Są to zapisy m.in. o powierzchni biologicznie czynnych, zaopatrzeniu w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych. Projekt pozwala na wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych. Wprowadzona zabudowa może mieć wpływ na przewietrzanie analizowanego obszaru. Niemniej jednak, ze względu na charakter proponowanych ustaleń, nie

przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat.

8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowej infrastruktury pozostanie nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Niemniej jednak każde nowe zainwestowanie przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie. Często nie są to gatunki cenne, ale z punktu widzenia różnorodności biologicznej ważne. Dlatego też projekt planu wspomaga postępowanie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych, określone w przepisach odrębnych i tym samym może wspomagać podtrzymanie bioróżnorodności, m.in. poprzez pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

Wpływ zwiększenia powierzchni utwardzonych, stałej obecności ludzi, ruchu samochodowego, bliskości zabudowy, terenów komunikacji, infrastruktury technicznej, można ograniczyć jedynie przez ścisłe przestrzeganie przepisów odrębnych, w tym tych dotyczących środowiska przyrodniczego.

8.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu miejscowego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej m.in. poprzez wprowadzenie nowej zabudowy. Spowoduje to zagęszczenie ludności w obrębie analizowanych obszarów, ale jednocześnie umożliwi obecnym właścicielom nieruchomości oraz potencjalnym nabywcom zagospodarowanie terenu obecnie niezabudowanego. Zapisy projektu planu miejscowego, odnosząc się do sfery ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego, dają podstawy do ochrony terenów atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, przy jednoczesnym podnoszeniu dbałości o środowisko. Dodatkowo w projekcie wprowadzono szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, które dają istotne wytyczne do kierunku rozwoju tego terenu.

Ponadto, tego typu inwestycje ze względu na charakter wprowadzonej funkcji, powodują wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, co wpłynie na jakość życia obecnych mieszkańców sąsiednich obszarów.

8.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu w swoim zakresie będzie miał znaczący wpływ na krajobraz, gdyż na terenach niezagospodarowanych wprowadza zainwestowanie. Są to m.in.: zapis ustalający możliwość lokalizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolno stojących na terenach 1-8MN i 2 - 4RM, dopuszczenie zabudowy bliźniaczej na terenach 7MN i 8MN, możliwość lokalizacji budynków gospodarczych, inwentarskich na terenach 2 - 4RM. Z kolei na terenie U możliwe jest lokalizowanie obiektów budowlanych związanych ze sprzedażą paliw oraz z obsługą samochodów; budynków usługowych o funkcji gastronomicznej, budynków zamieszkania zbiorowego (hotel, pensjonat). Ponadto plan pozwala na lokalizację lokalu użytkowego z usługami nieuciążliwymi w budynku mieszkalnym jednorodzinym, (zgodnie z przepisami odrębnymi). W projekcie planu zdefiniowano usługi nieuciążliwe jako działalność usługową, która w miejscu lokalizacji nie powoduje przekroczenia norm i standardów określonych w przepisach odrębnych.

Dodatkowo zapisy planu umożliwiają lokalizację tablic informacyjnych (elementów systemu informacji gminnej, turystycznej, przyrodniczej, tablic z nazwą ulicy, numerem posesji, z oznaczeniem przyłączy urządzeń technicznych), jednego szyldu o powierzchni nie większej niż 1,5 m² dla każdego lokalu użytkowego w budynku mieszkalnym jednorodzinym, jednego szyldu o powierzchni nie większej niż 10 m² i wysokości do 8,0 m dla każdej działalności

gospodarczej prowadzonej na terenie U; możliwe jest stosowanie ogrodzeń wyłącznie ażurowych (ogrodzenia, w których udział powierzchni pełnej wynosi nie więcej niż 50 %, z materiałów: ceramicznych, metalowych i drewnianych, o wysokości do 1,5 m).

8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt planu miejscowego nie obejmuje swoim zasięgiem miejsc występowania złóż zasobów naturalnych i nie przewiduje wprowadzania jednostek, które mogłyby ewentualnie kolidować z eksploatacją złóż na terenach sąsiadujących.

8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Dla obszaru opracowania w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej dopuszczono zgodną z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków, działalność inwestycyjną w obrębie wskazanych na rysunku planu miejscowego stref ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych i obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Przy stosowaniu się do przepisów szczegółowych dotyczących ochrony zabytków, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zabytki.

Ze względu na proponowane zagospodarowanie terenu opracowania nastąpi przyrost dóbr materialnych. Projekt przewiduje wprowadzenie nowych funkcji na analizowanym obszarze. Wraz z wprowadzoną funkcją projekt przewiduje również uzupełnienie obszarów o infrastrukturę techniczną, określa także intensywność zainwestowania działek. Ze względu na powyższe przewiduje się oddziaływanie na dobra materialne, przy czym nie przewiduje się oddziaływania negatywnego.

Ze względu na lokalizację analizowanego obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty, konieczne jest zwrócenie uwagi, że. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wskazał na mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego, iż teren objęty projektem w obrębie Orkowo znajduje się w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

9. Rozwiązania alternatywne

Możliwości sposobów różnego zagospodarowania terenu opracowania ograniczone zostały w trakcie opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem. W trakcie prac nad planem rozważano alternatywne rozwiązania, proponując między innymi zwiększenie intensywności zabudowy, zwiększenie ilości dróg obsługujących zabudowę. Jednakże ze względu na obowiązujące dokumenty, walory przyrodnicze obszaru opracowania, a także istniejące podziały geodezyjne, zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za optymalne.

10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach szczególny nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, zalesianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, ochronę naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, która pozwoli na przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie. Zapisy projektu planu miejscowego omówione powyżej umożliwiają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

Przy ścisłym przestrzeganiu zapisów projektu planu, jak również szczegółowych przepisów odrębnych realizacja zapisów planu miejscowego nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów Natura 2000.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Realizacja postanowień planu, a także jego skutków, podlegać będzie pomiarom, ocenom, jak również analizom wpływu na środowisko poszczególnych czynników, które prowadzone będą przez wskazane do tego instytucje. Dla uniknięcia powielania systemów monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, dla oceny wpływu planów oraz programów na środowisko możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu (zgodnie z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r.).

Do zadań instytucji i jednostek takich jak np. Państwowy Instytut Geologiczny, Wojewódzki Inspektorat Sanitarny należy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska – jakości wód, powietrza, gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych.

Na podstawie opracowań przygotowanych m. in. przez ww. instytucje i w oparciu o pomiary, uzyskane np. w ramach monitoringu poszczególnych elementów środowiska Urząd Miejski może prowadzić regularną ocenę np. wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną i jej zgodność z ustaleniami obowiązującego mpzp.

Głównym efektem realizacji ustaleń planu będą zmiany w zagospodarowaniu analizowanego obszaru. Ze względu na charakter tych zmian, istotnym wydaje się monitorowanie poziomu hałasu (samochodowego). Wskazane jest również monitorowanie sposobu realizacji ustaleń w zakresie: utrzymania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, przestrzegania zapisów dotyczących zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, respektowania zapisów: o odprowadzaniu wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi, o odprowadzaniu ścieków bytowych i przemysłowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Dodatkowo analiza skutków realizacji zapisów planu miejscowego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz albo prezydent miasta zobowiązany jest przynajmniej raz w trakcie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy). W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne, jak również organy administracji. Należą do nich m. in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (który przeprowadza coroczną ocenę w ramach monitoringu lokalnego i regionalnego, której podlegają poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i jego stan), Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Śrem. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa wielkopolskiego, wydawanym co roku.

Dodatkowo monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego planu w zakresie oddziaływania na środowisko polegać może m. in. na analizie i ocenie stanu poszczególnych

komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, jak również na kontroli i ocenie zgodności uzupełnienia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego planu.

Zatem po dokonaniu odpowiednich analiz i ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o powyższy monitoring oraz inne dostępne wyniki pomiarów i obserwacji, w odstępach rocznych, bądź częstszych w przypadku odnotowania nieprawidłowości możliwe jest kontrolowanie realizacji ustaleń planu.

12. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem do przeprowadzania postępowań w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, programu. Obowiązek jej sporządzania został określony w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, a także w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem. Plan ten został wywołany uchwałą Nr 320/XXXIII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 8 czerwca 2017 r.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Śremie zawierający ustalenia realizacyjne, a także rysunek projektu planu w skali 1:1000 i 1:2000

Tereny opracowania i jego sąsiedztwo podlegają obecnie wpływowi antropopresji, zarówno ze względu na istniejące zainwestowanie jak i zagospodarowanie sąsiedztwa.

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie:

1. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 1-8MN,
2. teren zabudowy usługowej U,
3. tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych 1-4RM,
4. tereny rolnicze 1-2R,
5. teren lasu ZL,
6. teren lasów i dolesień ZL/RL
7. tereny dróg wewnętrznych 1-6KDW,
8. tereny dróg publicznych dojazdowych 1-5KDD.

We wstępie Prognozy omówiono przedmiot opracowania wraz z jego podstawami formalno-prawnymi, określono cel i zakres merytoryczny, omówiono również metody pracy i materiały źródłowe.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Na terenach opracowania i okolicy występuje przede wszystkim dwukondygnacyjna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna (zabudowa niska z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), zieleń zagospodarowana w postaci przydomowych ogrodów,

zabudowa zagrodowa, zabudowa usługowa, lasy, grunty orne, łąki i pastwiska, wody stojące. Drogi zlokalizowane na obszarze planu są drogami gruntowymi i asfaltowymi.

Obszar w Dalewie położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, zlokalizowany jest natomiast w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego im. D. Chłapowskiego. Obszar w miejscowości Niesłabin położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012, a także częściowo w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Teren w Orkowie położony jest w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, częściowo w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017. Z kolei teren w Psarskiem położony jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w sąsiedztwie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, obszaru ochrony siedlisk Rogalińska Dolina Warty PLH300012 (odległość ok. 100 m) i obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 (odległość ok. 300 m).

Druga część odnosi się do konkretnych zapisów projektu planu w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty. Poruszone w tej części zagadnienia to m.in. cel opracowania projektu, jego ustalenia i ich powiązanie z innymi dokumentami wraz ze sposobem realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym. W części tej omówiono także potencjalne skutki, które mogą pojawić się w przypadku braku realizacji ustaleń niniejszego projektu planu, zapisy zawarte w ustawach istotne z punktu widzenia projektu planu, problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu planu.

Prognoza wykazuje, iż zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w Dalewie, Niesłabinie, Orkowie i Psarskiem nie powinny spowodować realizacji inwestycji wpływających w znacznym stopniu negatywnie na środowisko na analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu. Ponadto intencją stworzenia zapisów planu miejscowego była możliwość zagospodarowania obszarów wcześniej niezabudowanych, uporządkowanie terenów już zagospodarowanych i zainwestowanych z wprowadzeniem dla nich zapisów dot. ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi standardami i dostosowanie treści planu do obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych.

W prognozie przedstawiono, iż wskaźniki intensywności zabudowy powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym, a także iż w wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. Zwrócono również uwagę, iż ściśle przestrzeganie zapisów dotyczących warunków wodnych, wraz z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, pozwoli ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami. Realizacja projektowanej zabudowy zgodnej z projektem planu oraz zaproponowane przeznaczenie terenów na obszarze opracowania nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan środowiska, jak również nie powinno wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery. W Prognozie wskazano wpływ projektu planu na krajobraz, w zakresie wprowadzenia nowej zabudowy, a także wskazano, iż realizacja ustaleń projektu planu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, może wpływać na warunki życia społeczności lokalnej.

W prognozie odniesiono się m. in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska,

o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne zapisy projektu planu, spełniające wymogi wynikające z tych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków, mas ziemnych, ochronę zieleni naturalnej. Szczególne znaczenie mają także zapisy o uwzględnieniu w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej. Parametry wprowadzanej zabudowy i intensywność zagospodarowania terenu jest dostosowana do istniejącej zabudowy oraz obowiązujących na terenie gminy przepisów, w tym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, oprócz informacji o oddziaływaniu – bądź jego braku – zapisów projektu planu na środowisko w zależności od analizowanego elementu, w prognozie zawarto informację m. in. o braku oddziaływania transgranicznego w trakcie realizacji zapisów projektu planu, a także o metodach monitoringu i częstotliwości jego przeprowadzania.